

ÎNCHEIERE

22 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului
Judecători

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea

examinînd cererea de revizuire înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Transimex”, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Transimex” împotriva lui Didenco Grigore privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 15 iunie 2016,

C O N S T A T Ă :

La 15.07.2013, SRL „Transimex” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Grigore Didenco, solicitînd încasarea prejudiciului material în mărime de 171 189 lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, între SRL „Transimex” în calitate de angajator și Grigore Didenco, în calitate de angajat, a fost încheiat la 02.01.2012 un contract individual de muncă, în baza căruia ultimul a fost angajat în calitate de șofer. Ulterior părțile au încheiat un contract de răspundere materială, în baza căruia Grigore Didenco și-a asumat răspunderea materială deplină pentru neasigurarea integrității sau distrugerea bunurilor încredințate acestuia întru executarea obligațiilor sale. La 23.03.2012, pe traseul Herson-Cherci a avut loc un accident rutier, cu implicarea autovehiculului de model Volvo FH12430, cu nr. de înmatriculare LP AG 474, la volanul căruia se afla Grigore Didenco și semiremorca de model MAGYAR, cu nr. de înmatriculare C AS 249, tractată de autovehiculul de model Volvo, cu nr. de înmatriculare C KN 429, la volanul căruia se afla Șendrea S.

În urma accidentului a fost distrus autovehiculul de model Volvo FH12430, cu nr. de înmatriculare LP AG 474, care aparține cu drept de proprietate SRL „Transimex”, iar vinovat de producerea accidentului se face Grigore Didenco. Raportul de evaluare a pagubei nr.921/08A din 20 august 2012, efectuat de către SRL „ExautoPlus”, indică costul mediu de piață a unui automobil analogic ca fiind de la 9 000 euro și pînă la 12 000 euro, în mediu 11 250 euro, ceea ce conform cursului valutar al BNM în valuta națională la ziua examinării constituie – 171 189 lei. Conform tehnologiei de recondiționare a autovehiculelor avariate, automobilul Volvo FH12340 cu n/î LP AG 474 nu este rațional de reparat, deoarece valoarea

cheltuielilor depășește esențial valoarea de piață a unui automobil analogic. Având în vedere faptul că pîrîtul are încheiat contract de răspundere materială deplină, reclamantul consideră că pîrîtul urmează să restituie prejudiciul material în mărime de 171 189 lei.

Cere reclamantul încasarea de la pîrît a prejudiciului în mărime de 171 189 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătorei Orhei din 11 iulie 2014, acțiunea a fost admisă, fiind dispusă încasarea de la Didenco Grigore în beneficiul SRL „Transimex” prejudiciul material cauzat în urma accidentului rutier în suma de 171 189 lei, cheltuielile pentru taxa de stat în suma de 1 000 lei și pentru asistență juridică 3000 lei.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a aplicat prevederile art. 14 alin. (1), 1398 alin. (1) Cod civil și art. 333 alin. (1), 337 și 338 alin. (1) Codul muncii, menționînd că pîrîtul se face vinovat de cauzarea prejudiciului reclamantului.

La 11.08.2014, Grigore Didenco a depus cerere de apel împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd casarea hotărîrii Judecătorei Orhei din 11 iulie 2014 cu emiterea unei noi hotărîri privind respingerea acțiunii.

În motivarea apelului a indicat că, instanța a considerat probată vinovăția lui în comiterea accidentului în baza unor probe ce nu au fost administrate corespunzător, precum și nu este confirmată autenticitatea respectivelor probe. Consideră că instanța nu a elucidat toate aspectele pricinii, iar soluția dispusă nu este argumentată corespunzător. Menționează că în esență eroarea aparține angajatorului, care nu a verificat mijlocul de transport, iar de către agenții constatatori s-a confirmat că sistemul de frînare era defect, ceea ce și urmează a fi pus în seama angajatorului. Or, acesta nu a dispus verificarea corespunzătoare a autoturismului, iar per final a avut loc accidentul rutier.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2016, a fost admis apelul declarat de Didenco Grigore, casată hotărîrea Judecătorei Orhei din 11 iulie 2014 și a fost emisă o hotărîre nouă prin care a fost admisă parțial acțiunea SRL „Transimex” cu încasarea de la Didenco Grigore în beneficiul SRL „Transimex” prejudiciul cauzat în limita a 3 salarii medii lunare. În rest, cererea de chemare în judecată a SRL „Transimex” împotriva lui Didenco Grigore privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a invocat prevederile art. 336, 339 Codul muncii, Nomenclatorul funcțiilor și lucrărilor pentru care se instituie răspunderea materială deplină, aprobat prin HG nr. 449 din 29.04.2004, menționînd că nu poate fi reținută răspunderea materială deplină a angajatului pentru prejudiciul cauzat.

Considerînd ilegală decizia instanței de apel, la 20.04.2016, SRL „Transimex” a contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2016 și menținerea hotărîrii Judecătorei Orhei din 11 iulie 2014.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 15 iunie 2016 recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Transimex” împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2016 a fost considerat inadmisibil.

La 25.11.2016, Societatea cu Răspundere Limitată „Transimex” a înaintat cerere de revizuire a încheierii Curții Supreme de Justiție din 15 iunie 2016, solicitînd admiterea acesteia, casarea încheierii revizuite, cu rejudecarea cauzei în ordine de recurs, invocînd ca temei de revizuire lit. b) a art. 449 CPC - i-au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii, care nu i-au fost și nu i-au putut fi cunoscute anterior.

Drept circumstanțe noi revizuentul a invocat *răspunsul cu nr. 4310 din 20.10.2016 dat de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și a Familiei al RM și răspunsul cu nr. 1547 din 03.11.2016 dat de Inspectoratul de Stat al Muncii cu privire la completarea anexei nr. 1 la Hotărîrea Guvernului nr. 449 din 29 aprilie 2004, realizată prin **Hotărîrea Guvernului nr. 826 din 04 iulie 2016**.*

La data de 14.03.2017, intimatul Didenco Grigore a depus referință la cererea de revizuire a SRL „Transimex” solicitînd respingerea acesteia ca fiind inadmisibilă.

Examinînd motivele invocate de revizuent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia că cererea de revizuire urmează să fie respinsă ca inadmisibilă, pornind de la următoarele.

În conformitate cu lit. a) alin. (1) art. 453 CPC al RM, după ce examinează cererea de revizuire, instanța poate emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente, prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Drept temeiuri pentru revizuirea unei hotărîri irevocabile, de către legislator sunt definite cele conținute în art. 449 CPC și ele sunt indicate exhaustiv.

Pornind de la aceste cerințe, Colegiul relevă că revizuirea unei hotărîri date de către instanță este posibilă doar în cazul în care solicitantul, după devenirea irevocabilă a hotărîrii, intră în posesia unui temei din cele prevăzute de art. 449 CPC. În același timp, acest temei trebuie să vizeze situația de fapt, care a fost obiectul examinării în instanța de fond, dat fiind că instanța de recurs verifică corectitudinea aplicării și interpretării de către prima instanță a normelor de drept material și procesual, în limitele materialelor din dosar și în limitele recursului declarat. Or, nu poate fi revizuită o hotărîre care elucidează o anumită situație de fapt, asupra căreia s-a pronunțat instanța de fond, prin prisma unui temei care caracterizează o altă situație.

Din textul cererii de revizuire, înaintată la 25.11.2016, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că revizuentul solicită revizuirea încheierii Curții Supreme de Justiție din 15 iunie 2016, iar temeiul invocat este lit. b) a art. 449 CPC.

Astfel, cu privire la afirmațiile revizuentului invocate în cererea de revizuire, Colegiul constată că acestea nu se încadrează la temeiul de revizuire prevăzut de art. 449 lit. b) CPC. Mai mult se face referire la niște circumstanțe expuse în răspunsul cu nr. 4310 din 20.10.2016 dat de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și a Familiei al RM și răspunsul cu nr. 1547 din 03.11.2016 dat de Inspectoratul de Stat al Muncii prin care care dau interpretări unei situație de fapt în contextul completării anexei nr. 1 la Hotărîrea Guvernului nr. 449 din 29 aprilie 2004, realizată prin Hotărîrea Guvernului nr. 826 *din 04 iulie 2016*. Or, răspunsurile în cauză, emise la 20.10.2016 respectiv 03.11.2016, ca și completările anexei nr. 1 la Hotărîrea Guvernului nr. 449 din 29 aprilie 2004 realizate prin **Hotărîrea Guvernului nr. 826 din 04 iulie 2016** au fost întocmite ulterior pronunțării încheierii a cărei revizuire se cere.

Mai mult ca atît, aceste afirmații nu influențează în nici un mod soluțiile adoptate.

Astfel, potrivit art. 449 lit. b) CPC, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul reține că, pentru a redeschide procesul pe temeiul prevăzut de art. 449 lit. b) CPC, este important ca circumstanțele sau faptele date, existente obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, să fie confirmate în fața instanței prin prezentarea unor probe concludente.

Legea, art. 449 lit. b) CPC, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucît examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte). Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărîrii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire. Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv pînă la data pronunțării hotărîrii, ele urmînd a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărîrii. Faptele noi apărute după darea hotărîrii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci cînd sînt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

În același timp, revizuentul trebuie să probeze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) CPC, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

La caz, Colegiul conchide că revizuentul nu a probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ conchide că circumstanțele invocate de revizuent drept temei de revizuire, nu se încadrează în cele exhaustiv prevăzute la art. 449 CPC.

Prin cererea – obiectul prezentei ședințe, revizuentul nu a prezentat nici unul din temeiurile conținute în norma indicată.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci cînd instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova*).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărîrilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărîri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă

determinare a cauzei. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*Roșca v. Moldova*, citată mai sus, § 25, Popov nr. 2 vs. Moldova). Din considerentele menționate Colegiul consideră că prezenta cerere de revizuire nu poate fi admisă.

Astfel, Colegiul conchide că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca inadmisibilă, or retractarea neîntemeiată a unei hotărâri judecătorești irevocabile produce efecte grave pentru părți, întrucât se încalcă principiul stabilității raporturilor juridice, fiindcă unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă, între altele, că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea (art. 449 CPC) admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

În baza celor expuse și în conformitate cu art. 449, 451-453 din Codul de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE:

A respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire declarată de Societatea cu Răspundere Limitată „Transimex” împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 15 iunie 2016, în pricina civilă la acțiunea Societății cu Răspundere Limitată „Transimex” împotriva lui Didenco Grigore privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului

Valeriu Doagă

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea